

BEDOUD GEBIED

HOENDERBOS

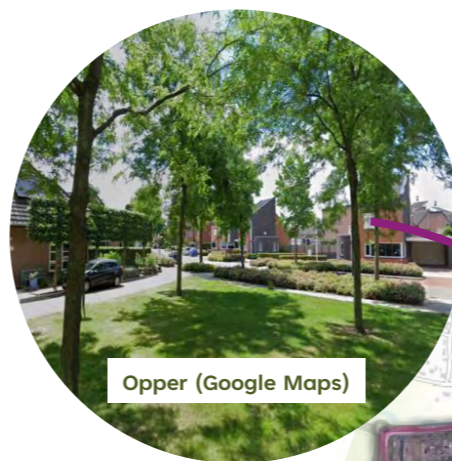
PARKBEZOEKERS

De parken en open ruimtes in het Hoenderbos zijn mooie plekken om te spelen en te ontspannen, maar ook om de natuur te ontdekken! Zo zijn er enkele opvallende vogels te vinden in het Zuiderpark. Onder andere de putter, met zijn rode kop en geel gestreepte vleugels, en de goudvink vliegen door het park op zoek naar zaden om te eten. Rondfladderend tussen de kruiden en plantsoenen zijn hier ook verschillende vlinders te vinden. Het bruin blauwtje is een vrij zeldzame vlinder die zoals de naam zegt, bruin is, maar niet blauw! De rupsen van het bruin blauwtje worden vaak verzorgd en beschermd door mieren. De rups scheidt een bepaalde geurstof uit waardoor mieren de rups meenemen naar hun nest. Hier kan de rups zich veilig ontwikkelen tot vlinder. Ook de gehakkelde aurelia laat zich zien in het Hoenderbos, een vlinder die vroeger erg zeldzaam was en zich nu langzaam weer uitbreidt. De rupsen houden van brandnetels, en wanneer ze ontpoppen zijn er veel vlinders bij elkaar te zien. Deze vlinder heeft maar een leefgebied van 12 vierkante meter, dus er zijn er veel te vinden in het Hoenderbos!

WATERPRET

Bij een wandeling door het Hoenderbos zijn de karakteristieke waterwegen niet te missen. Deze zijn niet alleen voor recreatie prachtig, maar het is ook een bron van leven! In het water groeien bijzondere planten, waaronder duizendknoopfonteinkruid. Deze waterplant komt steeds minder voor in Nederland, omdat deze graag in voedselarm water wilt leven. Ook het waterdrieblad groeit hier, die tot 2017 een beschermde soort was. Mooi om te zien dat deze zeldzame soorten hier groeien!

Als je goed kijkt kan je verschillende soorten libellen en juffers zien vliegen, welke op zoek zijn naar muggen en vliegen. Libellen zijn daar zeer goed in, met een kans van slagen van 95% is de libelle één van de meest efficiënte jagers. In het water zelf zwemmen onder andere de baars en snoek rond. Het bruist van het leven in en rondom het water. Veel vogels maken hier dankbaar gebruik van. Zo jaagt de oer-Hollandse aalscholver op de vissen, jaagt de kleine karekiet op insecten in het riet en jaagt de ijsvogel op zowel insecten als vissen.

Opper (Google Maps)

Zuiderpark (Google Maps)

Muntmeester (Google Maps)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 141 ha

Functie Bebouwd gebied

Bodem Zand

Overig

Tuinhommel (H. Looman)

KARAKTERISTIEK

Het Hoenderbos is een jonge wijk, gelegen aan de zuidkant van Uden onder de N264. De wijk is sinds 1997 in aanbouw en tot de dag van vandaag wordt er rondom de wijk verder gebouwd. Voor het ontstaan van de wijk was het gebied agrarisch, wat nog te zien is aan de akkers en boerderijen ten zuiden en westen van de wijk. De wijk is ingericht voor familiewoningen en de kinderen die hier leven. Zo zijn hier een basisschool, kinderopvang en een sporthal te vinden. In de wijk is ook veel aandacht besteed aan natuur. Parken, groene speelplaatsen en andere open plekken vullen de ruimte tussen de woningen, en een ruime waterweg loopt door de wijk heen. Hoewel veel bomen nog jong zijn, kunnen oudere lanen en bosjes gevonden worden, zeker langs het water.

EEN JONG GEBIED

In de wijk Hoenderbos is in de afgelopen jaren veel nieuwbouw gerealiseerd. Hierdoor zijn er vaak braakliggende terreinen aanwezig geweest. Op deze braakliggende terreinen was onder andere de zeldzame plant slangenkruid te vinden. Deze plant maakt paarse, blauwe en roze bloemen die erg geliefd zijn onder de bijen. Slangenkruid wordt daarom ook wel bijenvriend of bijenbrood genoemd! Ook het zandblauwtje is, zoals de naam al doet vermoeden, vaak aanwezig op zandgronden. In tegenstelling tot het eerder benoemde bruin blauwtje is het zandblauwtje geen vlinder maar een plant. Deze maakt in de zomer een opvallende blauwe bloem, die weer aantrekkelijk is voor vlinders. Zandgronden zijn niet alleen aantrekkelijk voor plantensoorten. Ook sommige insecten vinden het fijn, waaronder de gevlekte mierenleeuw. Zij graven valkuilen in het zand voor voornamelijk mieren, maar ook voor andere insecten. Braakliggende terreinen bieden leefgebied voor verschillende planten- en diersoorten. Maar vaak verdwijnen deze soorten zodra de bouwwerkzaamheden op gang komen. Soorten verdwijnen, maar er worden wel weer mogelijkheden gecreëerd voor anderen, waaronder voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen!.

KANSEN EN PROBLEMEN IN DE TUIN

Tuinen kunnen belangrijk leefgebied vormen voor veel soorten. De heggen, bomen, struiken en kruiden zijn waardevol voor talloze insecten en vogels. En op het gazon kan de geschubde inktzwam opkomen en kunnen heksenkringen van weidekringzwammen opkomen. De inktzwam is in eerste instantie

wit, maar wordt later zwart waarna de hoed van onderaf wegsmeelt als een zwarte dikke vloeistof. Laat de geschubde inktzwam dan vooral staan, want je komt onder de plakkerige inkt te zitten als je die aanraakt! In de avond kan je in je tuin ook de egel vinden. Ritselend tussen struiken en kruiden gaat deze stekelbol op zoek naar slakken en insecten om te eten.

Verbindingen tussen tuinen door gaatjes in schuttingen of hekken zorgen voor mooie en veilige egelsnelwegen. Het wordt door dit soort verbindingen niet alleen veiliger voor de egel, ook andere grondgebonden dieren zoals kikkers hebben hier veel baat bij.

Veel bewoners in Hoenderbos hebben een buxus in de tuin staan. Deze wordt tegenwoordig vaak kaalgevreten door de buitenlandse buxusmot. De rups kan wel als voedsel dienen voor vogels, dus het aantrekken van vogels in de tuin kan erg nuttig zijn als je het aantal buxusmotten wilt minderen! Onder andere pimpelmezen, huismussen en eksters laten de rupsen niet zomaar hun gang gaan. Door bomen en struiken aan te planten in je tuin trek je deze vogels aan.

Hoewel de kale buxus weer kan terug groeien, komt de buxusmot ook weer snel terug. Het is meestal mooier om de buxus te vervangen voor andere struiken en bloemen, die weer meer en andere nuttige en mooie dieren aantrekken. Helemaal goed is het om inheemse Nederlandse struiken te planten, hier hebben onze dieren nog meer baat bij. Denk aan berken, haagbeuken en lijsterbessen als bomen of hazelaars en vlierbessen als struiken.

Bruin blauwtje (M. de Haas)

Bruin blauwtje (M. de Haas)

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Aalscholver
- Ekster
- Goudvink
- Groene specht
- Huismus
- IJsvogel
- Kleine karekiet
- Knobbelzwaan
- Pimpelmees
- Putter

ZOOGDIEREN

- Bruine rat
- Bunzing
- Eekhoorn
- Egel
- Haas
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Mol
- Rosse woelmuis

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis

DAGVLINDERS

- Atalanta
- Bont zandoogje
- Bruin blauwtje
- Citroenvlinder
- Dagpauwoog
- Gehakkelde aurelia
- Groot dikkopje
- Icarusblauwtje
- Klein geaderd witje
- Klein koolwitje

LIBELLEN

- Bandheidlibel
- Gewone oeverlibel
- Grote keizerlibel
- Grote roodoogjuffer
- Houtpantserjuffer
- Lantaarntje
- Paardenbijter
- Smaragdlibel
- Vroege glazenmaker
- Vuurlibel

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- Baars
- Bruine kikker
- Groene kikker
- Snoek

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Akkerhommel
- Buxusmot
- Gevlekte mierenleeuw
- Gewone grasuil
- Hommelnestmot
- Krabbenscheermot
- Puta-uil
- Schaduwstipspanner
- Taxusspikkelspanner
- Zandhalmuiltje

VAATPLANTEN

- Adderwortel
- Duizendblad
- Duizendknoop-fonteinkruid
- Grote kattenstaart
- Heelblaadjes
- Kransmuur
- Lidsteng
- Slangenkruid
- Waterdriblad
- Zandblauwtje

OVERIGE

- Beekstaartjesmos
- Gele trilzwam
- Geschubde inktzwam
- Gewoon haakmos
- Gewoon meniezwammetje
- Parapluitjesmos
- Reuzenzwam
- Stoffige citroenkorst
- Vliegenschwam
- Weidekringzwam

Gele lis (H. Looman)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op ObsIdentify.

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE TUINHOMMEL

De "ambassadeur" van het gebied is de tuinhommel. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger omdat in dit deelgebied kansen voor verbetering van het leefgebied zijn. Net als alle andere soorten heeft de tuinhommel behoefte aan voedsel, veilige plekken om te rusten, nestlocaties en verbindingen tussen de verschillende delen van het leefgebied. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Verbinding: De tuinhommel leeft erg lokaal, verbindingen tussen populaties zijn erg belangrijk.

Tuinhommels volgen vaak dezelfde paden en bloemen. Verbindingen tussen tuinen, grasvelden en parken zijn erg belangrijk voor de gezondheid van de populatie. Bloeiende bermen en grasvelden zijn vitaal voor deze zoemer.

Verblijfplaats: De tuinhommel maakt nesten onder de grond bij graslanden.

Ze hebben droog en lang gras en mos nodig om nesten te maken. Maai het gras minder vaak en geef mos ook een beetje kans in het gazon.

Voedsel: Pollen en nectar van bloemen in graslanden.

In nette tuinen is weinig voedsel te vinden voor hommels. Laat hogere begroeiing in het gazon staan en gebruik geen gif! Ze zijn dol op rode klaver.

Bijenlint (Econsultancy)

Tuinhommel (H. Looman)

VERBETERMAATREGELN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Woonwijk met relatief veel groen in de vorm van parken en plantsoenen.	Sterke groene structuren met afwisselende soorten die hier van nature thuishoren.	Groenstructuren aan elkaar laten aansluiten en bestaande groenstructuren verbreden/ versterken.	Vervang verharding die niet persé noodzakelijk is met groen en breng in de tuin planten aan die in verschillende periodes van het jaar bloeien en een voedselbron zijn voor tuinhommels en andere insecten.
Veel jonge aangeplante lanen. Verder weinig groene structuren.	Minder verstening en meer groen bestaande uit bomen, bosplantsoen en kruidenrijke bermen.	Bij aanplant van nieuwe groene verbindingen rekening houden met een jaarrond nectaraanbod voor de tuinhommel.	Waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers.
In de woonwijken weinig bermen maar redelijk veel plantsoenen met hagen.	De tuinen van inwoners bevatten weinig verharding en zijn divers in boom-, struik- en plantensoorten.	Waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers.	Maak open rommelhoekjes in de tuin als schuilgelegenheid voor insecten.
De voortuinen zijn voornamelijk verhard.		Hommelkasten plaatsen bij van nature voorkomende (inheemse) planten en onder invloed van gefilterd licht.	Hommelkasten plaatsen nabij van nature voorkomende (inheemse) planten en onder invloed van gefilterd licht.
Parken worden veelal extensief beheerd.			Gebruik geen gif.